

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Volt és új főispánunkhoz.

Rudnay Béla általánosan tisztelt eddigi főispánunk tehát mégis csak büszke fővárosunk főkapitányává lett. Nem hallgatta meg óhajunkat, melyet egyik mult számunkban kifejeztünk, hogy ne hagyja el főispáni székét. Hogy is figyelhetne ő egy ily szerénykörü lapra. mikor a közjó, a haza nagyobb feladatok megoldására hívja. Őszintén, igazán kívánjuk e tagadhatlanul jeles tehetségű férfinak, hogy azon nehéz, lehetne mondani önfeláldozást igénylő exponált állásában is, ismert erélyességével, nagy tudásával és agilitásával, a legszebb sikert érje el! Mi — kik e kis körben egyedül voltunk azok, a kik néha tetteit megbírálás alá venni kötelességünknek tartottuk, — most, midőn megvált városunk főispáni székétől, hogy egy sokkal nehezebb feladatot megoldjon, a legkészségesebb módon elismerjük, hogy ő, ki talán a hatalom adta eszközök megválasztásá-

ban néha tévedt is és némileg városi szabadalmaink szülte polgári, különösen választási jogainkat nem úgy engedte gyakorolni, mint mi azt jogosan kívánhattuk volna: mégis, legjobb hitünk szerint, hazafias és üdvös cél elérésére törekedett. — Mi tagadás benne, hogy rövid főispánsága alatt is számos esetben mutatta meg városunk iránti rokonszenvét és városunk javát minden tekintetben előmozdítani akaró jóindulatát. Fogadja még egyszer, — bátran mondhatjuk egész városi nagy közönségünk nevében — nagyrabecsülésünk kifejezését s azon kívánságunkat, hogy új, nehéz, nagyon nehéz állásában ezer évet ünneplő édes jó magyar hazánk s annak szive, büszke fővárosunk javára és dicsőségére teljes sikerű, üdvös működést fejtessen ki!!

Helyébe Horváth Béla eddigi országgyűlési képviselő neveztetett ki, szeretett koronás Királyunk által. Egy oly férfi, ki nemcsak szűkebb körű otthonában, Hontmegyében, de az egész országban a legnagyobb közbecsülésnek örvend s kinek jeles tehetségeit és tulajdonságait ugyszólván nem győzik eléggé dicsérni. Örömmel és a tisztelet minden attributumával üdvözljük őt e diszes állásában s meg vagyunk győződve arról, hogy az utóbbi időben sok vajudáson és válságon keresztül ment városunknak, a felvidék eme hazafias véd-bástyájának, a bányászat ősi bölcsőjének érdekeit, ezen érdekek hathatós előmozdítását nemes szíven fogja hordani s nem engedi magát sem hatalmi, sem kisszerű, szűkkörű törekvések által eltántoríttatni az igaz, valódi közjót s ezzel városunk, mint a felvidéki nemzetiségi küzdelmek közepette talán egyedüli integer empóriumának fejlődését és haladását tőle telhetőleg előmozdítani.

Igy legyen!!

Közegészségi állapotaink.

Nyílt szó a városi főorvosunkhoz.

Bélabánya testvérvárosból és Hodrus kül-utczából roppant ekkeseredett hangon irt panaszos leveleket vettünk. Ezek szerint Bélabányán a difteritisz és vörheny, Hodrusbányán pedig a hasi hagymáz nagy mértékben grasszal és szedi áldozatait anélkül, hogy valami orvoshatósági intézkedés történnék a baj terjedésének megaka-

dályozására, vagy a járvány megszüntetésére. Igaz, hogy Hodrusbányán van egy kincst. bányatorvos, a ki betegeit szakavatottsággal és lelkiismeretesen gyógykezeli, de kötelessége közé nem tartozik az, hogy közegészségügyi hatósági intézkedéseket fogantosszon. — Bélabányán egyáltalán orvos nincs s a lenagyobb ekkeseredéssel irják onnét, hogy mig a marhák ott megbetegedtek, addig a városi, sőt egy külön kiküldött állami állatorvos is minduntalan megjelentek ott és így a bajt sikerült is, ugyszólván csirájában, elfojtani; most hogy emberjárványról van szó, mely a gyermekeket pusztítja, orvost látni sem lehet. — Belvárosunkban meg ugyancsak rendőrorvosi felületesség folytán egy oly baj harapodzott el, a mely következményeiben sokszor kiszámíthatatlans fiatalságunk ennek romboló hatását csak későbbi években lesz kénytelen elszenvedni.

Nos hát mi e bajokat tovább el nem hallgathatjuk annál kevésbé mert kapitányságunk is mint egészségügyi hatóság teljes erőből oda törekedik, hogy ezen türhetlen miseriáknak elejét vegye s ezen cél könnyebb és gyorsabb eléréseért egy külön rendőrorvosi állás szervezését hozta sürgösen javaslatba.

Kimondjuk nyíltan és ezt tenni kötelességünk, hogy jelenlegi városi főorvosunk nyolezvan évre hajló agg kora mellett, ha mint mélytudományu orvos a szenvedő emberiségnek továbbra is nagy szolgálatot fog tehetni, de mint adminisztratív feje közegészségünknek — ne vegye rosz néven, hogy kimondjuk, de hiába a magas korral az ily állásnál mai időben nagyon is megkívántató tetterős erélyesség többé nem jár — nem felelhet meg többé azon szolgálati kívánalmaknak, a melyek teljesítését viszonyaink, legdrágább kincsünk, egészségünk elodázhatatlanul most már megkövetelnek.

Nyílt szavunk célja az, hogy vonuljon az általánosan közbecsülésben álló öreg ur a nagyon jól megérdemelt nyugalomba s csináljon helyet fiatal erőnek, a ki a pusztító bajokkal szemben kellő erélyességet kifejtteni tud s azokat legyőzni is képes.

Tisztelt olvasó közönségünk pedig ne értsen minket félre, nem akar ez személyeskedés lenni, hiszen okunk ahhoz nincs, de végre is az egészség-ről és ember pusztításról van itt szó és e bajnak gyökeres orvoslásánál, egyes ember érdeke nem numerálhat.

Ujdonságok.

— Horváth Béla főispánunk mult hétfőn fogadta Szitnyai József polgármesterünket Budapestben. A kedden visszaérkezett polgármester egészen el van ragadtatva új főispánunk szeretetreméltó viselete által. A főispán installációja Hontmegyében Ipolyságon e hó 22-én, nálunk Selmeczbányán e hó 27-én lesz. Az ünnepély programját e hó 15-én tartandó rendes havi közgyűlésen állapítják meg.

Tárcza.

Uj seb.

Szerettem én mikép a gyermekek
Szoktak szeretni, hűn, önzetlenül.
Égő szivemnek szép virágait
Letörte — ő — a régi, hűtlenül.
Eltűnt reményem is, — mert tűnt a hit!

Láttál-e már hajót, mely hozza kedvesed?
S te révbe' vársz — utána várva hűn,
Epedve intsz, . . . de jön a fergeteg,
S a kis hajó lassan merülve tün. —
Volna-e még hited? — vagy Istened?

Keservesen csalódtam én is így!
Megátkozáom korán bús életemet,
Hol lépten és nyomon bal végzet ért,
Hol e kebel csak türt és szenvedett!
S mind ez szegény, érző bus szivemért.

Egy ismeretlen új vidék e táj,
Én balga, azt hívém itt nyughatok;
Az égető seb majd talál itt irt!
Irt!? — majd igen! — halálos balzsamot!
S a megtörött kebelnek néma sirt!

Csalódtam ismét, — mint hát mindenütt . . .
A régi seb újjal tetézve már! —
A téli fagyban fürdő gyász madár,
Mind azt kiáltja — „kár“ — de hát mi kár?!
Ugy-e — a hü kebel — s a sziv! . . . madár?
Eördög.

— **Személyi hírek.** Szitnyai József polgármesterünk mult kedden Budapestről, hol Horváth Béla főispánnál tett hivatalos látogatást, visszaérkezett.

— **A bányászati és kohászati egyesület** e hó 11-én választmányi gyűlést tart, melyen Faller Károly akad. tanár az alumíniumról fog előadást tartani.

— **Az akad. ifjuság** segélyegyleti elite bálja — mint azt már jeleztük — f. hó 11-én szombaton lesz megtartva. Minden jel arra mutat, hogy e bál nagyszerűen fog sikerülni s nem fogunk késni arról kimerítő tudósítást hozni.

— **Uj tanár.** Becker Nándor okleveles tanár kinevezetett a selmeczi evang. ág. lyceumhoz a német nyelv és irodalom tanárává.

— **Baleset.** Zachej József takarító fiú e hó 2-án a Zsigmondaknai bányatelepen a 9-ik nyilamon munka közben fején, balkezén és jobb lábán megsérült. A bányakincstári kórházba szállították, hol most ápolásban részesül.

— **Szétrobbant a vasúti gépkazán.** Mult szombaton a Garamberzenczéről Ruttka felé induló esti személyvonat gőzgép kazánja, Jalna község határában a nyílt vonalon szétrobbant s így a vonat azonnal megállott, sőt az utána érkező tehervonatnak is, melynek a baj jelezve lett, megállnia kellett. Két órai várakozás után jött azután Bartoslehotka állomásról egy gép, a mely a vonatot ismét visszavitte Garamberzenczére. Itt ismét egy óráig kellett várakozni a míg egy másik lokomotív érkezett Zolyomból, a mely azután végre a személyvonatot akadálytalanul Ruttka felé vitte. Képzhetni, hogy a számos utas, különösen a nők nagy ijedelmet állott ki, de szerencsére még csak sérülés sem történt.

— **Uj selmeczi találmány.** Huber József selmeczvárosi általánosán jól ismert tornamester, úgy látszik nemcsak a szaltómortolák veszélyes mesterségéhez és sok más mindenfélékhez ért kitűnően, hanem a találmányok jövedelmező terén is jártasságot akar felmutatni; mert mint halljuk valami különös butor féléhez kért szabadalmat s azt állítja, hogy ez rengeteg jövedelmező lesz s hogy találmánya felette leleményes. Megtudnunk, hogy miből áll voltaképpen e találmány, merész többszöri, a feltalálóval szemben sok veszéllyeljáró interviolásunknak sem sikerült, s így a találgatásokhoz kell nyulnunk. Nem-e talán egy elektromos erővel önmozgásba hozható, kellemesen ringató karosszék? Vagy talán egy magától kottából hibátlanul játszó zongora? Vagy tán egy olyan fajta butor darab, mely ágy is, szék is, kanapé is, asztal is, esernyő és más is, melyen öregek és betegek szoktak ülni? Vagy talán olyan butor, a mely a pityokoson haza táromlyognak biztos támaszt nyújt az ágyába való érkezéshez? Hát ha oly butor darab, a mely melegeit áraszt magából ki s így a szobát drága pénzen fűteni nem kell? Vagy tán egy szekrény melybe úgy lehet elbujni, hogy a szarvas férjek azt észre nem veszik? Vagy a jó Isten tudja, hogy mi? — majd el válik s a Huberiádák egygyel szaporodni fognak.

— **Rendőreink jutalmazása.** Miután az újévi gratulációk rendőreinknek eltiltattak, az ezekkel járt borraivalók kárpótlásául rendőreink 5—10 frtnyi jutalomban fognak részesíttetni. Főkapitányunk ez irányu javaslatát már be is terjesztette.

— **Az életben lét igazolása** törvényhatósági városokban az első tisztviselő, tehát mint nálunk is, a polgármester által kell, hogy történjék. Pedig ez nem jól van így; mert a polgármester nem tudhatja — hacsak minden esetben a főkapitány, vagy alkaptányhoz mint anyakönyvvezetőhöz nem fordul, — hogy az illető egyén nem halt-e meg időközben. Czélszerű volna tehát az új törvény ezen részét oda módosítani, hogy — különösen nyugdíjasok stb. nyugtáin — az életbenlét igazolása nem a polgármester, hanem mindig az anyakönyvvezetők által történjék, akkor azután nem fordulhat elő azon eset, hogy egy elhalt személy életbenléte hivatalosan igazolhatóvá válnék.

— **Vesztett kutya.** A mult napokban elterjedt a hír, hogy városunkban egy vestett kutya

garázdálkodik, Kapitányságunk azonnal intézkedett, hogy a kutya lelővessék. Ez meg is történt, de bonczolásánál állatorvosunk a veszeltség semmi nyomát sem találta, s így a további intézkedések megtétele sem vált szükségessé. Végül megjegyezzük, hogy a gyanus eb, Goldfusz bélabányai polgártársunk majorjából való volt s hogy azon kutyák is lelővettek, a melyeket ez megmárt.

— **A „bányászati és kohászati lapok“** — mint megbízható forrásból értesülünk — e hó 15-től kezdve, hetenkint egyszer és pedig minden vasárnap fog megjelenni. E kitűnően szerkesztett szaklap eddig havonként kétszer jelent meg.

— **Műkedvelői előadás.** A körmöczbányai kath. legényegyesület a polgári iskola dísztermében mult vasárnapon egy minden tekintetben sikerült műkedvelői előadást tartott, melyen egy magyar, egy német és egy tót egy felvonásu darab került színre. Az egylet házalapja javára rendezett ezen előadás 86 frtnyi jövedelmet hozott. A közreműködők mindannyian pompásan játszottak, de különösen Stump Ludmilla kisasszony és Littera Károly meg Paxner János urak váltak ki.

Különfélék.

— **Póstánk.** No valljuk csak he önmagunk előtt őszintén, hogy a modern rosz szokásokhoz tartozik a többek közt az is, hogy a póstát, a hol csak lehet, szidjuk s ha módunkban állana, talán még ütnök is mint a két fenekű dobot. Hej, pedig nem csekély munkát és feladatot teljesít az! Különösen a mi póstánk — beleértve a főnöktől kezdve a levélhordóig minden egyesét — most a lefolyt ünnepek alatt, lehet mondani elképzelhetetlen nehéz feladatot végzett még pedig az óriásira nőtt forgalom daczára úgy, hogy ellene nemcsak hogy panasz nem merült fel, hanem mindenütt csak a dicséret és elismerés hangján beszéltek róla. — Hát nekünk jól esik a modern rosz szokástól eltérőleg, ezt örömmel konstataálni.

— **A honvédszobor kérdéséhez.** Lapunk egy barátjától az alábbi megszívelésre érdemes sorokat kaptuk: E lapok hasábjain megpendítettél a kérdés, hová állítsuk fel a honvédszobrot? Igazán dicsőségünkre válnék, ha mi is tennénk valamit a „Millennium“ emlékére! De ne állítsuk e szobrot a Pachertároló előtti tere! Ne állítsuk egy sikátorból zúgtérre átváltoztatott sarokba se. Szébb hely kell annak! Nem volna-e jobb hely a piaristák klastroma előtti magasfal platója? Nem volna-e jó ezt a terassét egy rövid pár öllel megszélesíteni úgy, hogy annak a partfala a klastrom udvarfalának meghosszabbításába essék, — mi a szépítés követelése kielégítésén kívül, még a kamaraház előtti ut merész és éppen merészsege folytán nagyon is veszélyes kanyarodásának kikerekítését és a közlekedésre alkalmasabbá tételét eredményezné. Vagy baj talán, hogy a piaristák klastroma udvarának kapuját át kellene helyezni? Alig hihető, hogy e kapu áthelyezése ne legyen olcsóbb, a felvetett másik két terv bármelyikével járó mellék munkák keresztülvitélénél. E helyen, a szobor, a várost nagyban díszítené! s már messziről látható lenne! Miért akarják némelyek a Pachertároló terét elfoglalni? Kérdés! De, hogy mit akarnak azok, a kik a kamaraház kertje fölött levő kis sikátorból díszteret kívánnának teremteni, — az meg éppen nem érthető. Jó lesz e terv csinálóinak talán megtudni, hogy a kamaraház kertje, jó egy méterrel fekszik mélyebben a sikátornál; hogy e kert falának tervezett lebontása nem teremt ám egyszerre szép teret; hogy a kamaraháznak e kertcskére nyíló fala, csak nagy költséggel alakítható át zárófallá s, hogy talán a kamaraházban lakók, — bárkik is legyenek azok, — joggal kívánhatják, hogy legalább kis kertjük, szűk udvaruk legyen! Emeljünk szobrot honvédeink emlékére! Szépítsük vele városunkat! de ne károsítsunk senkit a szobor terének megválasztása által.

— **A történelmi képcsarnok** néhány igen becses képpel szaporíthatná kiállítását, ha ez ügyben Coburg Fülöp herczeg királyi Fenségéhez fordulna, kinek szt.-antali kástélyában sok tör-

ténelmi nevezetességű férfi arczképe található; így savoyai Jenő herczeg állítólag leghivebb életnagyságu arczképe, Koháry József tábornok arczképe; sok arczkép a törökvilágból és a nagy francia háboru idejéből; így azon Koháry képe is, ki török fogságban sokáig synlódott s abban meg is halt. A hires Simonyi generális és Nádasdy képe, még számos más, melyek hatásosan emelnék a történelmi képcsarnok érdekességét. Meg vagyunk róla győződve, hogy Coburg Fülöp herczeg a hozzá intézett ebbeli kérelmet nem tagadná meg, s ama arczképeket bizonyára rendelkezésre bocsátaná a millenniumi kiállítás tartamára.

— **Állatorvosunk 11. évről szóló jelentése.** Jónak látjuk ezen sok tekintetben érdekes jelentést egész terjedelmében közölni s figyelemzetni t. olvasóinkat, hogy azt olvassák el: mert nem sablonszerű hanem közérdekű. A főkapitányhoz intézett jelentés így szól: Van szerencsem az 1888. évi 7. t.-cz. 134. §-a értelmében 1895. negyedik negyedévi állategészségügyi jelentésemet lisztelettel betérjesztési és 8 drb. kimutatást csatolni. a) Kimutatás szerint 1895. évben kétféle fertőző betegség uralkodott a törvényhatóság területén, és pedig sertésvész, és ragadós száj- és körömfájás a szarvasmarhák között, a sertésvész a hetivásárra behajtott vidéki sertésekkel, a száj- és körömfájást pedig a szomszédos Zólyomvármegye fertőzött községeiből hurezolták be, nagyobb mérvben azonban egyik járvány sem terjedhetett el, mivel az állategészségügyi törvény ide vonatkozó szakaszai a betegségek jelentkezésével azonnal szigoruan alkalmaztattak, s így lefolyt a sertésvész 68 nap alatt, a száj- és körömfájás pedig daczára, hogy a külutczákat egyiket a másik után támadta meg, mégis nem egész két hónap alatt elfojtatott; megbetegedett pedig száj- és körömfájásban 247 drb. szarvasmarha, a betegség lefolyása azonban oly enyhe volt, hogy 10—14 nap alatt a betegek meggyógyultak, áldozatul egy sem esett. Nem volt ily enyhe lefolyású a sertésvész, a megbetegedett 22 drbból 19 elhullott, megjegyzem miszerint ha a betegségek azonnal bejelentetnek a járvány még hamarabb elfojtatott volna. Felette kívánatos, hogy az állattulajdonosok a belső megbetegülések bejelentésére ismétellen köteleztessenek, nehogy veszélyes járvány felléptével tetemes károk álljanak be, de meg az állatforgalom is hosszabb időre fennakadjon. Más betegségben b) kimutatás szerint 2 drb. ló pusztult el, 1 drb. genyes tüdő és mellhártyagyulladásban, 1 drb. pedig végkimerülésben. c) szerint három helybeli kutya veszett meg, ezek által megmárt 5 egyén a Pasteur intézetbe immunizáltatott. d) szerint a tavaszi állatszemele alkalmával 18 drb. bika és 22 drb. kos találtatott tenyésztésre alkalmasnak. e) kimutatás szerint 1905 drb. 5 krros, 2230 drb. 3 krros marhalevél űrlap állítottat ki az év folyamán, tehát összesen 2135 drb. f) szerint a belvárosi közvágóhidon levágatott 29 drb. bika, 225 drb. ökör, 254 drb. tehén, 192 növendék állat, 333 drb. borju, 2099 drb. juh, 805 drb. bárány, 105 drb. kecske, junius óta helybeli hentesek által levágatott 796 drb. sertés; levágatott ezenkívül Hodrusbányán 2 drb. bika, 41 drb. szarvasmarha, 37 drb. borju, 61 drb. sertés és 254 drb. juh és bárány és 6 drb. kecske. Steffultón 41 zzarvasmarha, 18 drb. borju, 11 drb. sertés, és 352 drb. juh, 21 drb. bárány. Bélabányán 20 drb. szarvasmarha, 33 drb. borju, 17 drb. sertés és 239 drb. juh, helybeli mészárosok által behozatott levágott állapotban 543 drb. borju, 608 drb. sertés és 60 drb. juh, az összes fogyasztás e szerint 5902 drb. állat; kizáratott a közfogyasztásból, illetve megsemmisített egészben 2 drb. éretlen borju, 1 drb. borsokás sertés, 2 drb. vasuton dögölve érkezett sertés, továbbá 28 kgr. gümőkóros ökörhus, 2 ökörnek fej és lábai száj- és körömfájás végett, azután 248 drb. máj, 19 drb. tüdő, 2 vese, és 1 drb. kóros szív. Ily tetemes husfogyasztás mellett majdnem hihetetlen, miszerint csak egy-két mészáros rendelkezik jéggel, az is csak nyár elején, a legnagyobb résznek, valamint a hentesipart-üzöknök jegük egyáltalán nincs, s így nem csoda, hogy nyár folyamán romlott hussal naponta találkozzunk. Már mult évi jelentésemben bátorokdtam egy városi jégverem felállítását tisztelettel javasolni, honnét azután minden huselárusítással foglalkozó egyén elláthatná jégsekreányét jéggel; említett javaslatomból kifolyólag vettem a tek. tanácsnak 1895. év jan. 18. 139. sz. felhívását, mely szerint a felállítandó jégverem hol, és mikénti építésére nézve véleményes jelentést tegyek, esetleg ilyen jégverem tervrajzát terjeszsem elő. A felhívás egy részének t. i. hol építessek a jégverem? már 1895. évi márczius 7-én

45. sz. jelentésemben tisztelettel rá mutattam, egy alkalmas amerikai jégverem tervrajzát pedig 1/2. alatt ezidejüleg van szerencsém csatolni, ennek beszerzése 15 frtba került minthogy pedig időközben, a huscsarnok felállítására a rendőrségi épületben tervezetlik, czélszerűbb volna az ottani pinczék egyikét jégveremnek felhasználni, miáltal az építés költsége elesnék. Ugyancsak múlt évi jelentésemben felhoztam a vágóhidak és mészárszékék közegészségi szempontból kifolyó hiányosságait. A mi a külutczai marha-vágóhidakat illeti, azok az év folyamán rendeztetek be; nem ugyan azonban a belvárosi hentes illetőleg sertésvágóhidak. Az év folyamán megtartott helyszíni szemlék igazolták ugyan, hogy egyellen hentesnek sincs a legegyszerűbb igényeknek is megfelelő vágóhidja, miből kifolyólag a helyszíni szemlék eszközölt bizottság javaslatba hozta egy sertésközvágóhid felállítását, ez pedig nemcsak azért volna szükséges, mert semmiféle sertés-közvágóhid nincs, de mert az ország területén a pusztító sertésvész folyton terjed, és a hentesek által beszerzett sertések, habár egészségesekek látszanak is, a betegség csiráját már magukban hordhatják, s így a városban szétszórt vágóhidak által a betegséget minden irányban terjeszthetik. Kifogás alá esnek a husneműek feldolgozására használt helyiségek, különösen közegészségügyi szempontból, oly lyukak ezek, hogy nappal sem lehet bennök mesterséges világítás nélkül dolgozni, nem is kell valami kényes természetű egyének lenni ki a kolbászféléket kedveli, hogy ezen helyiségek megtekintése után örökre lemondjon ezek élvezetéről. g) kimutatás szerint egy állatorvos működött a törvényhatóság területén 800 frt fizetéssel és 120 frt lakbér és 32 méter tűzifa illetményel. Védőoltások semmiféle irányban nem eszközöltettek. — Végül ismételtén kényszerülve vagyok az országos állatvásártér tarthatatlan állapotára felhívni Tekintetes főkapitány ur figyelmét. Tudvalevő dolog, hogy az bekerítve nincs, nincs külön zárolt hely a helybeli marhák részére, de nincs külön hely a beteg állatok számára sem, ennek hiányát pedig különösen éreztük az utolsó vásár alkalmával, mikor ugyanis a vidékekről felhajtott ragadós szájszáj- és körömfájásban szenvedő állatokat nem lehetett a törvényben előírt külön helyre zárni; különben is a vásártér szűk, kissé nagyobb felhajtásnál az országút foglaltatik el, miáltal a közlekedés van korlátozva; legezészerűbb volna az országos állatvásártérrel a ribnyiki fűrészmalom földe, a Balázs major mögé helyezni.

— **Kocsis gondatlansága** majdnem halálát okozta Fillo Erzsébet agg özvegyasszonynak, ki folyó hó 7-én reggel a Szent Katalin-templom melletti kőlépesőn lehaladva, nyugton át akart kelni a kocsuton, midőn egy ismert fuvaros kocsis, ki talán kis szesz volt beszédni valahol, eddig felügyelet nélkül hagyott lovai közé csapva hirtelen, ezek neki vadulva, rohantukban leverték lábáról a szegény, gyöngye öreg asszonyt, kinek kitérni már nem volt ideje, s kinek ruhája a szánba akadva, jó darabig vonszolatott tova. A járókelők rémült kiáltásaira végre megállott a szán, s a szegény asszonyt talpra állították, kinek még elég ereje volt hazamehetni; a hanyag kocsiszt feljelentették. De kérdjük, ki viseli majd gondját a közel 82 éves, öreg asszonynak, ha ez a kiállott ijedelem és talán sérülések következtében végleg keresetképtelenné, ágyban fekvő beteggé lesz?!

Új osztályorsjáték. Budapestről írják lapunknak: Immár a II. Magyar Osztályorsjáték sorsjegyei is a közönség rendelkezésére bocsátattak. Az Osztályorsjáték intézményének behozatala nálunk oly minden várakozást felülmúló sikerrel járt, hogy bátran ellehet mondani, miszerint hazánkban — egyrészt azért, hogy a játékdüh életrevaló eszközzel fékeztesse, másrészt azért, hogy a kislutrit már is szemmel láthatólag kiszorítja — igazi kulturális missiót teljesít. A magyar nép — tekintve a nagy nemzeti ezélt (a tiszta nyereség a millenium megünneplése költségeinek részbeni fedezésére szolgál), hazafias elismerésül félreérthetetlen lelkesedéssel karolta fel ez intézményt. Ha már az I. Magyar Osztályorsjátéknak sikere is ily nagyszerű volt, a II. Magyar Osztályorsjátéknál, mint a tulajdonképeni milleniumi sorsjátéknál, a lelkesedés bizonyára lehetőleg még fokozottabban fog nyilvánulni a mi jó magyar népünknek, mert a II. osztályorsjáték sokkal nagyobb előnyöket biztosít, mint az I-ső, bőkezűbben lévén szervezve amannál. Megtekintettük a játéktervet és úgy találtuk, hogy a II. Magyar Osztályorsjáték 120,000 sorsjeggyel 45,007 három osztályba sorozott nyereményt tartalmaz összesen 9 millió 200,000 korona összértékben. Az első osztály, melynek húzása 1896. február 5-8-ig ejtetik meg 10,000 — összesen egymillió 268,000 korona értékű nyereményvel kecséget, köztük 80,000, 60,000, 40,000, 30,000, 20,000, 15,000, 10,000 stb. koronás nyereményekkel. Egy hónapra rá, és pedig márczius 11-14-ig következik a

második osztálynak húzása szintén 10,000 nyereményvel — összesen egymillió 648,000 korona értékben, köztük 100,000, 60,000, 40,000, 30,000, 20,000, 15,000, 10,000, stb. korona értékű nyereményekkel. A harmadik osztály 25,007 nyereményt nyújt összesen 6 millió 284,000 korona értékben. Ennek húzása május 12-28-ig eszközöltetik. Ezen osztály 58 = 400,000—6,000 korona értékű nyereményt nyújt, sőt a szerencserekből legutolsónak kijött nyereményvel ezenkívül még egy 600,000 korona értékű jutalomdíj is jár, minél fogva a legszerencsésebb esetben eme nyeremény egymillió, legkedvezőtlenebb esetben pedig 606,000 korona értékű összegre emelkedik. Egy-egy osztályra érvényes sorsjegy ára 20 frt, azonban ez alkalommal is fentartott a sorsjegyeknek általánosan kedvelt ama felosztása, mely szerint fél (10 frtért), tized (2 frtért) és huszad (1 frtért) sorsjegyek is kaphatók. Az osztályorsjáték közkeveltségénél fogva a II. Magyar Osztályorsjáték sorsjegyei is előreláthatólag gyorsan fognak elkélteni, mi okból nem tudjuk eléggé a tisztelt közönségnek figyelmét eme körülményre felhívni és ajánlani, hogy mindenki igyekezzék megrendeléseit Heintze Károly főelárúsnál Budapesten, Servita-tér 3. idejekorán megtenni. Eme figyelmeztetés szükségessége mindenki előtt világos, a ki néhány nappal ezelőtt Budapesten járt és véletlenül a Servita-téren is megfordult. Rendőri assistentia kellett egy cordon és a rend fenntartásához, hogy a tömérdek nyeremények kifizetése lehetővé váljék — oly néptömeg volt ott. A ki ezt látta, némi fogalmat alkothatott magának arról, mily nagy lehet azoknak a száma, a kik nyertek és a kik a hazafias ezélt előmozdítása mellett egész életükre való szerencsésüket itt megtalálták.

A Dréher- és Aczélsör versengése.

(Színhely: egy pincze)

Egy Dréher-féle sörös hordóból deresedő barna szakállú szellem emelkedik ki, s leül a hordóra. Szemközt Aczélsörhordók vannak sorban.
Dréher sör. (Körülnézve megpillantja az Aczélsörhordókat)

Uj hordók sora int.
Uj jövevény megint,
A mely támadja régi hitemet.
Ah mit! Nevetség! Félnem nem lehet!
Mit féljek én?! Nem méltó ellenem!
Büszkén, nyugodtan megvetem!
(Török flegmával csibukra gyujt)
Egy Aczélsörhordóból szöke fürtű fiatal szellem szökken elő s mosolyogva helyet foglal a hordón; a Dréher sör bosszankodva nézi.

Aczélsör (A Dréher sörhöz.)

Ugy, ugy; tovább csak, bácsikám!
Csak ontsa mérgét én reám!
Engem mulattat büszkesége,
Mely érzi már hogy itt a vége.
Hiába, agg vagy már, öreg!
Mig bennem uj erő pezseg.
Dréher sör. (dörmögve)
Mit uj erő! Éretlen ficzkó!
Még tán versenyre kél velem?!
No lássuk hát kié a győzelem!
Hát mondd csak, szép öcsém, mi érdemed,
Szavad hogy hangoztatni így mered?!
No halljuk hát!

(Hatalmas füstfelleggel pöfékel az Aczélsör felé.)

Aczélsör

Oh szívesen! De én
Nem nyugszom el magam dicséretén!
Engem mások kell hogy dicsérjenek;
S dicsérnek is, mint jól tudod, öreg!

Dréher sör.

Dicsérnek?! Hüm! Én nem tudom miért?!
Kesernyész ized és halvány színed;
Nézz, drága öcskös, nézz meg engemet.
A barna nedv mint villog a pohárban;
S megérzi erejét, a ki beszéd.

Aczélsör.

A szín?! Az bliktri! Feszeni lehet.
S erőd?! Már, bácsikám, megengeded,
Egy kissé álnok nedved ereje;
Mert ki lenyel, nehéz lesz a feje.

S a gyomra?! Biz' azért nem áldanak!
Az én szülém komló s maláta csak,
S így tiszta vérű sarjadék vagyok.
Szinem tisztán, mint az arany, ragyog;
Beteg kigyógyul, bú öröme fordul,
A hol habom a pohárból kicsordul;
Hiába duzzogsz, győztes én vagyok.

Dréher sör.

Nem engedem!

Aczélsör.

De engedned muszáj!

Nézd ott kiált ezernyi szomju szája:

„Aczél — Aczélsört!” — Hol maradsz te el?!

Dréher sör. (Dühösen felugrik, árát leszállítja, hol Aczélsört nem mérnek, s rárohan az Aczélsörre)
Fel, fel tehát, döntő tusára fel!

(A pinczében viláosság támad; sugárkoronában e szó ragyog: „Polgártársi kötelesség.” Egy nemtő oltalmába veszi az Aczélsör szellemét s diadallal viszi a pinczéből a napvilágra, hol a szomju emberiség örömradiállal fogadja. A Dréher sör földhöz vágja csibukját, és bosszúsán visszabujik a hordóba.)

Elhagyott hát Rudó!

Itt hagyott bennünket hát Rudó is szépen,
Hogy helyet foglaljon fővárosi székben;
Nem használt a jó szó, sem a jó kívánság,
Fölfelé törekszik a nemes mokányosság!
Pedig ha szídtuk is, szerettük valóban,
Hiszen városunkat részesíté jőban.
Ne feledkezzen meg a távolban rólunk,
Hallgassa meg mindig, mit jó szívből szólunk!
Ha már városunkkal meg is szűnt a kapcsa,
Benső barátságunk a dunai harcra
Ne hordja el végleg, maradjon az épen,
Hátha összejövünk még valamiképpen?
Őszinte nyíltságot, igaz barátságot,
Fenyveseink adta üde vidámságot
Találni fog nálunk, ha munkafáradtan
Pihenést és enyhet keresni fog majdan!
Hej, mert nem kis fa az, a mibe bevágott,
Igénybe veszi az összes bátorságot;
Izgatott és lázas munka vár most rája . . .
Siker legyen tette legszebb koronája!
De lapunk is vesztett . . . hol találunk Rudót,
Gyöngye tréfálgatást megérteni tudót??
Nem bannók tehát mi, ha őt visszakapnók,
Isten ugyse' többet soha se bántanók!

Nyiltér*).

Nyilatkozat.

Tek Sch. urnak, Trauer Gyula kereskedő urnál vásárolt egyik sorsjegye kisorsoltatott, a nyereségy kifizetését azonban fentnevezett ur megtagadta, s midőn az első osztályukat Sch. ur visszakövetelte, kitudódott, hogy belőlök 1/10-ed rész hányzik.

F. hó 6-án Tek. Sch. ur engem felkért miszerint Trauer urtól vagy a hiányzó sorsjegyet, vagy pedig az arra eső nyereségy kifizetését kérném, s ha megtagadtatik úgy hatóságilag fogja jogait érvényre juttatni.

Első kérésemet Trauer ur nem teljesithette, másodikikat pedig kerekén megtagadta, mert szerinte kérésem pimaszkodás és Sch. ur nevével való visszaélés.

Erre van szerencsém kinyilatkoztatni, hogy legkevésbé sem érzem képesítve magamat ily aljasságra, mert nem iskoláztam Trauer urnál.

Végre tiszteletteljesen felkérem Trauer urat, nevével más alkalommal annak közönsözni, kit zsebkendőjével érdeme-sített reá.

Varga László.

*. Az itt közölttekért sem tartalom, sem alak tekintetében nem felelős a szerk.

Patkányméreg

(Rattentod.)

(Immisch Felix, Delitsch.)

A legbiztosabb s legjobb szer a patkányok és egerek gyors kipusztítására. Ártalmatlan az emberek és házi állatokra nézve.

Kapható csomagokban 32 kr., és 64 krért

Sztankay Ferencz

gyógytárában Selmezbányán.

A n. é. tisztelt közönséghez!

Egész ittlétem alatt mindig az volt főtörökvésem, hogy nagyrabecsült vendégeim igényeinek s kívánatainak eleget tegyek s meglegedésüket kiérdemljem. Ezen szempont vezetett most is arra, hogy — Dreher Antal ur azon kívánsága daczára, hogy az „aczélsört“ ne mérjem s akkor ő oly kedvezményes árban szállítja eddig is mért sörét, hogy én azt a mostani hasznom mellett literjét 24 krjával, kis poharát 8 krjával árulhatom — tisztelt vendégeim kedvére járva e kedvezményről inkább lemondtam és mint különben is kitünőnek bizonyult sört, az

aczélsört

igenis ezentul is mérni fogom, még pedig félliterjét 10 krért, kis poharát 6 krért. Magától értetődik, hogy a

Dreher-féle sört

is fogom tartani, de azt csakis az eddigi árban azaz literjét 28 krral, kis poharát 9 krral mérhetem s hiszem, hogy e körülmény mélyen tisztelt vendégeimet vendéglómtól elidegeníteni nem fogja annál kevésbbé, mert különben is kedves kötelességemnek tartom — már csak lokál patriotismusból is — vidékünk ilynemű közhasznu vállalatát csekély erőmből támogatni.

Kérve a n. é. közönség további becses pártfogását maradok

kitünő tisztelettel

Selmeczbanján, 1896. január havában

Bogya János,
vendéglős.

Házeladás.

A hóhér-utczában egy négy szobából és hozzátartozó helyiségekből álló

ház, nagy, egészen az ujjvár aljáig menő kerttel

olcsón eladó.

Bővebbet nyújt a kiadóhivatal, vagy a tulajdonosnő: Özv. Eekert Dismasné.

József főherczeg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója.

Fülöp szász Coburg-Gothai herczeg ő kir. fensége szállítója.

Sürgönczim: Gottschlig Budapest.

Telefon 58—86.

GOTTSCHLIG

tea-, rum- és cognac-

nagykereskedő

AGOSTON BUDAPEST.

Központi iroda: IV., Váci-utca 4-ik szám.

RAKTÁRAK:

VI., Váci-utca 6. sz. „a Mandarinhoz“ | VI., Andrassy-ut 23. „Hong-Cong városához,
a Város-ház tér mellett | a kir. opera áttelenében

IV., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán, a „Japán nőhöz“.

KIVITELI PINCZÉK:

X., Kőbánya, Füzér-utca 9. szám.

Bizományi raktár:

Selmeczbanján:

Marschalko Gyula úrnál.

Közvetlen behozatalu valódi chinai és orosz karaván teák, Jamaica-Brazíliai és Cuba-rumok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett,
— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából az államtól engedélyezett

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45,007 három osztályba osztott nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

Húzások

I. osztály 1896. február 5—8-ig

II. osztály 1896. márczius 11—14-ig.

III. osztály 1896. május 12—28-ig.

Árak az I. osztályra:

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorjegy
20.—	10.—	2.—	1.— forint	60.—	30.—	6.—	3.— forint.

A nyeremények teljes adó- és illetékmentességet élveznek és minden levonás nélkül fizettetnek ki; a húzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsolási tervezetet fentebbiekben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mátol fogva a falragaszokon jelzett elárusítóknál a fenti eredeti árakon kaptatók.

Budapest 1895. december 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték Igazgatóság.

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket

nyújt az államilag engedélyezett

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

45,007 három osztályba osztott pénznyeremény 9,200,000 korona összértékben

Legnagyobb nyeremény a

EGY MILLIÓ

korona.

Az I. osztály húzása 1896. február 5—8-ig.

A II. osztály húzása 1896. márczius 11—14-ig.

A III. osztály húzása 1896. május 12—28-ig.

Nyereménytervezet:

Nyeremény	korona	=	korona
1	80000	=	80000
1	60000	=	60000
1	40000	=	40000
1	30000	=	30000
1	20000	=	20000
1	15000	=	15000
1	10000	=	10000
2	8000	=	16000
8	4000	=	32000
10	2000	=	20000
13	1000	=	13000
100	400	=	40000
860	200	=	172000
9000	80	=	720000
1000 nyeremény összesen . . . 1268000			

Nyereménytervezet:

Nyeremény	korona	=	korona
1	100000	=	100000
1	60000	=	60000
1	40000	=	40000
1	30000	=	30000
1	20000	=	20000
1	15000	=	15000
1	10000	=	10000
2	8000	=	16000
8	4000	=	32000
10	2000	=	20000
13	1000	=	13000
100	400	=	40000
860	200	=	172000
9000	120	=	1080000
10000 nyemény összesen . . . 1648000			

Nyereménytervezet:

Nyeremény	korona	=	korona
1 jutalomdíj	600000	=	600000
1	400000	=	400000
1	300000	=	300000
1	200000	=	200000
1	100000	=	100000
2	40000	=	80000
2	20000	=	40000
5	10000	=	50000
10	8000	=	80000
34	6000	=	204000
100	2000	=	200000
200	1000	=	200000
2650	200	=	530000
22000	150	=	3300000
25007 nyeremény és egy jutalom 6284000			

Árak az I. osztályra: $\frac{1}{4}$ 20.— $\frac{1}{2}$ 10.— $\frac{1}{10}$ 2.— $\frac{1}{20}$ 1 frt.

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{20}$ osztályra érvényes): 60.— 30.— 6.— 3 frt.

ajánlja és szétküldi az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly, Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgönczim
Lottoheintze,
Budapest.

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kívántassék és a fenti eredeti árak mellett osztálysorsjegyeknél ajánlott levelek portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr. — teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be. Az első magyar osztálysorsjáték alkalmával tisztelt vevőim között a következő főnyereményeket osztottam ki: 400.000, 200.000, 100.000, 80.000, 50.000 koronások stb.

Sürgönczim
Lottoheintze,
Budapest.